

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Specialiujų ugdymo(si) poreikių turinčių mokinių užduočių pritaikymo principai ir ugdymo galimybės

Ana Pavilovič-Jančis
Nacionalinė švietimo agentūra
Švietimo pagalbos departamento
Įtraukties plėtros skyriaus
specialioji pedagogė
El. p. ana.pavilovic-jancis@nsa.smm.lt

Bendrųjų programų atnaujinimo gairės

- 51. Rengiamos Bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijos, kuriose numatoma: pasiekimų lygius iliustruoti pavyzdžiais; atskleisti tarpdalykinių temų jungtis su ugdymo sritimi ir dalykais; pateikti mokinio veiklos pavyzdžių, siejant su ugdymo(si) rezultatais – kompetencijų raiškos požymiais; **pateikti siūlymų dėl darbo su įvairių ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais, įskaitant gabių vaikų ugdymą, atvykusių iš užsienio vaikų ugdymą, mokinių, turinčių įvairių kalbinių poreikių, ugdymą ir kt.**
- **LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO
MINISTRAS ĮSAKYMAS DĖL BENDRŪJŲ PROGRAMŲ ATNAUJINIMO
GAIRIŲ PATVIRTINIMO 2019 m. lapkričio 18 d. Nr. V-1317, Vilnius**

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, dėl ĮGIMTŲ AR ĮGYTŲ SUTRIKIMŲ GRUPĖS

Mokiniai, turintys negalių

Šiai grupei priskiriami mokiniai, turintys raidos, sensorinių, fizinių funkcijų ir kitų sveikatos sutrikimų, kurių kilmė gali būti biologinė

trukdo pažinti, tyrinėti aplinką, siekti akademinį žinių, trikdo socialinę, emocinę ir asmenybės raidą

pedagoginėmis priemonėmis pašalinti priešasčių neįmanoma

Mokiniai, turintys sutrikimų

Šiai grupei priskiriami mokiniai, turintys mokymosi (dviejų ar daugiau dalykų – skaitymo, rašymo, matematikos, kitų mokomųjų dalykų), taip pat elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo sutrikimų

pasireiškia mokymosi sunkumais, įgyjant esminių ir dalykinių kompetencijų

reikalingas ilgalaikis specialusis ugdymasis, gali būti skiriamos psichologo, socialinės ir/ arba medicininės paslaugos

Mokiniai, turintys mokymosi sunkumų

Šiai grupei priskiriami mokiniai, kuriems dėl nepalankios (kultūrinės/kalbinės, pedagoginės, socialinės-ekonominės) aplinkos ar susidariusių aplinkybių apribojamos galimybės

sunku realizuoti savo gebėjimus įsisavinant Bendrojo ugdymo programas

sunkumai laikini ir asmens specialieji ugdymosi poreikiai tenkinami suteikiant atitinkamą psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir/ar specialiąją pagalbą

Specialiųjų ugdymosi poreikių kriterijai ir jų reikšmė koeficientais	Specialiųjų ugdymosi poreikių įverčiai			
	1 balas	2 balai	3 balai	4 balai
1. Bendrųjų programų turinio pritaikymo apimtis (2 koef.)	Ugdymo turinio apimtys nekeičiamos, nustatytais požymiais gali būti pritaikomi mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo kriterijai	1–2 dalykų arba 1–2 ugdymo sričių programų pritaikymas	3–5 dalykų arba 3–5 ugdymo sričių programų pritaikymas	Dalykų turinys, dalykų srities turinys pritaikomi veikloms, savarankiškumo, socialiniams įgūdžiams ugdyti
2. Mokinio pasiekimai (3 koef.)	Mokinio pasiekimai patenkinamo lygio, atitinka dvejų metų laikotarpiu nurodytus mokinių pasiekimų lygių požymius	Mokinio pasiekimai žemesni nei patenkinamo lygio, neatitinka dvejų metų laikotarpiu nurodytų mokinių pasiekimų lygių požymių	Mokinio pasiekimai žymiai žemesni nei dvejų metų laikotarpiu nurodyti mokinių pasiekimų lygių požymiai	Mokinio pasiekimai neatitinka siejamų su amžiumi ir ugdymo metų tarpšniui būdingų mokinių pasiekimų
3. Ugdymo plano pritaikymas (1 koef.)	Bendrojo ugdymo plano pritaikymas jį koreguojant iki 20 procentų	Bendrojo ugdymo plano pritaikymas jį koreguojant iki 25 procentų	Bendrojo ugdymo plano pritaikymas jį koreguojant iki 30 procentų	Vietoj nurodytų Bendrųjų programų atskirų ugdymo sričių, dalykų ugdymas organizuojamas atskiromis veiklomis
4. Ugdymosi metodų ir būdų pritaikymas (1 koef.)	Naudojami įprastiniai ugdymosi metodai ir būdai, epizodiškai taikomi alternatyvūs ugdymo metodai ir būdai	Įprastiniai ugdymosi metodai ir būdai derinami su nuolat taikomais alternatyviais	Alternatyvūs ugdymosi metodai ir būdai derinami su įprastiniais	Alternatyvūs ugdymosi metodai ir būdai
5. Vadovėlių, mokymo priemonių parinkimas, mokomosios medžiagos pritaikymas, rengimas/kūrimas (2 koef.)	Šalia bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių, mokymo priemonių papildomai naudojamos specialiosios mokymo priemonės	Naudojami bendrojo ugdymo dalykų vadovėliai, mokymo priemonės, o prireikus mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, pritaikyti vadovėliai ar/ir specialiosios mokymo priemonės	Naudojami mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, pritaikyti, parengti/sukurti vadovėliai, specialiosios mokymo priemonės ir alternatyvi mokomoji medžiaga	Naudojamos individualiai pritaikytos, parengtos/sukurtos mokymo priemonės, specialiosios mokymo priemonės, alternatyvi mokomoji medžiaga
6. Ugdymosi vietos parinkimas ar/ir aplinkos pritaikymas (4 koef.)	Parenkama tinkama vieta klasėje (grupėje)	Pritaikoma tinkama vieta klasėje (grupėje) ar parenkama ugdymo vieta atskirame kabinete (kai kurių mokomųjų dalykų mokoma specialiojo pedagogo kabinete)	1. Mokinys ugdomas mokykloje, skirtoje specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams ar bendrojo ugdymo mokyklos specialiojoje klasėje 2. Mokymosi aplinkos pritaikymas	Specialiai sukuriama individuali mokymosi aplinka
7. Ugdymui skirtų techninės pagalbos priemonių reikmė (3 koef.)		Techninės pagalbos priemonės ugdymo procese naudojamos epizodiškai	Ilgalaikis techninės pagalbos priemonių naudojimas	Techninės pagalbos priemonės ar/ir jų deriniai naudojami nuolat

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.404013>

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO Į S A K Y M A S **DĖL MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, GRUPIŲ NUSTATYMO IR JŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ SKIRSTYMO Į LYGIUS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO** 2011 m. liepos 13 d. Nr. V-1265/V-685/A1-317, Vilnius

Ugdymo planai

- 55. Siekiant tenkinti mokinių ugdymosi reikmes, pritaikoma Bendroji programa, formuojamas ugdymo turinys (integralus ar pagal dalykus), parenkamos mokymosi organizavimo formos (pamoka, projektinė veikla ar pan.), pritaikomos ugdymosi erdvės, parenkamos ugdymui skirtos techninės pagalbos priemonės ir specialiosios mokymo priemonės ir pan.
- 56. Organizuodama mokinių, kuriems reikalinga pagalba dėl specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą, mokykla atsižvelgia į:
  - 56.1. mokinių turimus specialiuosius ugdymosi poreikius, jų lygį (nedideli, vidutiniai, dideli ir labai dideli);
  - 56.2. mokymo(si) formą ir mokymo proceso organizavimo būdą;
  - 56.3. mokyklos ir tėvų (globėjų) įsipareigojimus, įteisintus mokymo sutartyje.
- 71. Mokykla privalo užtikrinti, kad ugdymo turinys būtų pritaikomas atsižvelgiant į individualius mokinio gebėjimus ir raidos sutrikimo specifiką (mokymo medžiagą pateikti įvairiais būdais (vaizdiniu, garsiniu ir kt.). Įtraukiant mokinį į veiklas būtina atsižvelgti į jo pomėgius, naudoti vizualines užuominas ugdymo procese, pateikti galimas atsiskaitymo formas ir leisti mokiniui pasirinkti atsiskaitymo formą.

ISAKYMAS DĖL 2019–2020 IR 2020–2021 MOKSLO METŲ PRADINIO UGDYMO PROGRAMOS BENDROJO UGDYMO PLANO PATVIRTINIMO 2019 m. balandžio 15 d. Nr. V-413

UGDYMO TURINYS

Bendrosios programos apibrėžia ugdymo turinį valstybės lygmeniu, o pritaikyta programa – konkretaus mokinio gebėjimų ir galių lygmeniu. Nors tie patys sudedamieji, bet gali esmingai skirtis: mokinio pasiekimai gali būti planuojami žemesni nei bendrosiose programose, dalykų turinys keičiamas pritaikomas, atsisakoma temų, siaurinamas, gilinamas ar kitaip modeliuojamas, integruojamas ir pan. Mokinio pasiekimai gali būti žemesni, jų vertinimas pritaikomas, programos įgyvendinimas gali turėti kitą trukmę, kartu su švietimo pagalba ir t.t.

Bendrosiose programose

apibrėžiamas visos švietimo sistemos lygmeniu

Aprašomi numatomi mokinių mokymosi pasiekimai per dvejus mokslo metus

Nurodoma dalykų turinio apimtys (dvejiems mokslo metams)

Aprašomi mokinių pasiekimų lygių požymiai (dvejiems mokslo metams)

Aptariami svarbiausieji programų įgyvendinimo aspektai (kas dveji mokslo metai)

Pritaikytoje bendrojoje programoje

apibrėžiamas pagal mokinio gebėjimus ir galias

numatomi mokinio mokymosi pasiekimai (... , pusmečiui, metams)

nurodoma dalykų turinio apimtys (... , pusmečiui, metams), arba esminės, būtinausios dalyko žinios (mėnesiui, metams...)

aprašomi mokinio pasiekimų požymiai konkrečiam laikotarpiui (gali būti temai, sričiai, ar nustatytam laikotarpiui)

aptariant svarbiausius programos įgyvendinimo aspektus (trukmę, švietimo pagalbą)

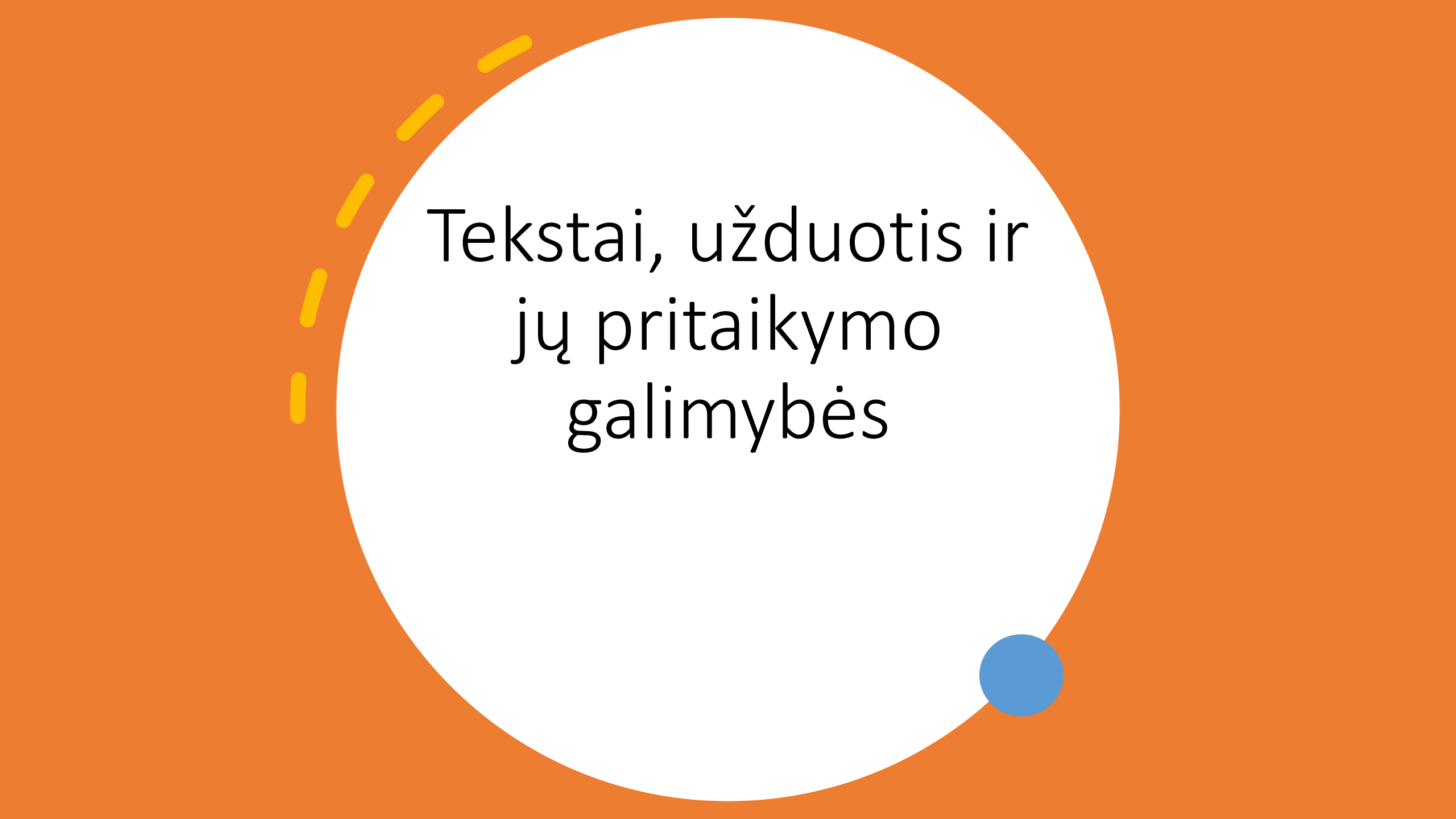
Darbo su mokiniais, turinčiais skaitymo ar (ir) rašymo sutrikimų (disleksiją, disgrafiją), organizavimo būdai (1-2)

- Informaciją raštu pateikite kuo trumpesnę. Medžiaga turi būti glausta, aiški ir struktūriška, svarbios antraštės ir paantraštės paryškintos.
- Paaiškinkite naujus žodžius. Užrašykite juos ant lentos ar lapelių, pateikite konkrečių pavyzdžių. Padalinkite mokiniams (ar padėkite jiems pasirengti) sąvokų žodynėlį.
- Dalomojoje medžiagoje pateikite svarbiausių faktų santrauką „minčių žemėlapiu“ forma, geriausia – pamokos pradžioje. Pasitelkite vizualinius metodus, nes tokie mokiniai gerai moka „skaityti“ vaizdus, geba naudotis vaizdinėmis ar skaitmeninėmis priemonėmis.
- Užrašus ant lentos palikite kuo ilgiau arba pateikite individualiai ant lapo, išsiųskite el. būdu.
- Jei dalomosios medžiagos daug, temas atskirkite skirtingomis spalvomis.
- Galite naudoti garso įrašus su temos paaiškinimu.
- Pateikite dalomąją medžiagą raštu struktūriškai. Jei mokiniai konspektuoja patys, patikrinkite, ar jie perskaito savo užrašus. Mokykite mokinius fiksuoti svarbiausią informaciją, pateikdami įvairias grafines schemas, į kurias reikia įrašyti nurodytą esminę informaciją.

Darbo su mokiniais, turinčiais skaitymo ar (ir) rašymo sutrikimų (disleksiją, disgrafiją), organizavimo būdai (2-2)

- Neverskite mokinių skaityti ilgų tekstų ir neprašykite garsiai skaityti klasėje, nes jiems bus nesmagu prieš klasės draugus. Darykite tai porose.
- Jei rašote pažymį, vertinkite turinį, o ne rašybą, skyrybą ar dailyraštį.
- Iš rašysenos nespręskite apie suvokimą; mokiniai dažnai rašo tik tuos žodžius, kurių rašyba geriau moka.
- Kai tik įmanoma, leiskite mokiniams atsakinėti žodžiu.
- Apsvarstykite skiriamų rašto užduočių kiekį. (Mokinys, turintis skaitymo sutrikimą (disleksiją), užduotį raštu atliks keturis ar penkis kartus lėčiau nei kiti mokiniai.)
- Rašto darbus leiskite atlikti kompiuteriu, kad būtų patikrinta rašyba, skyryba, ir perskaityti būtų lengviau.
- Venkite užduočių perrašymo, pateikite medžiagą, kur reikia tik įrašyti sprendimus ar atsakymus. Taip suteiksite mokiniams daugiau laiko pagalvoti apie užduoties atlikimą.

Tekstai, užduotis ir
jų pritaikymo
galimybės

Baltarusių k. tekstas su garso įrašu, tekstas papildytas iliustracijomis

- Вінцэнт Іванавіч Дунін-Марцінкевіч (псеўданім Навум Прыгаворка) нарадзіўся 23 студзеня 1808 г. у фальварку Панюшкавічы Бабруйскага павета ў сям'і арандатара. Бацькі яго неўзабаве памерлі. Дзядзька па маці ўладкоўвае пляменніка пасля заканчэння Бабруйскай павятовай школы ў Віленскую базыльянскую бурсу, а пазней – у Пецярбургскі ўніверсітэт на медыцынскі факультэт. Але з прычыны хваробы В. Дунін-Марцінкевіч кідае вучобу і працуе сакратаром у прыватным бюро Бараноўскага ў Вільні.
- У студзені 1831 г. служачы В. Дунін-Марцінкевіч ажаніўся з 16-гадовай Юзэфай Бараноўскай, дачкой свайго гаспадара, без згоды на гэта апошняга. Быў вымушаны шукаць працу далей ад Вільні, уладкаваўся чыноўнікам у Мінскай кансісторыі. Праз год перайшоў у Мінскі крымінальны суд, але па стане здароўя звольніўся, зноў вярнуўся ў кансісторыю. У 1840 г., зрабіўшы буйныя пазыкі, купіў невялікі фальварак Люцынка каля Івянца, дзе застаўся на сталае жыхарства, назаўсёды кінуўшы казённую службу.

https://smp2014tm.ugdome.lt/MO/Mazumos/index.html?path=BY_0910_05

Rusų k. tekstas su garso įrašu, tekstas papildytas iliustracijomis

- Владимир Маяковский родился 7 (19) июля 1893 года в селе Багдади, в Грузии, в семье лесничего Владимира Константиновича и Александры Алексеевны Маяковских. Семья Маяковских принадлежала к дворянскому сословию, но жила в весьма скромном достатке. Кавказ, дружба и развлечения с грузинскими детьми, поездки с отцом по лесничеству укрепляли в юном Маяковском чувство раннего взросления и самостоятельности, которое он начал проявлять в годы учения в гимназии. В гимназии Володя учился хорошо, обзавелся новыми друзьями, был заводилой в ребячьих забавах. Но вскоре в семье Маяковских произошло событие, которое круто перевернуло их жизнь: 19 февраля 1906 года от заражения крови умер отец Володи. Это событие наложило отпечаток на дальнейшую жизнь поэта: он боялся умереть от инфекции или заражения, например, никогда не пил воду из-под крана, был до болезненности чистоплотен, старался принимать ванну и менять рубашки каждый день, в карманах его костюмов и пальто постоянно находились миниатюрные мыльницы и салфетки, чтобы умывать лицо и руки всякий раз, когда для этого имелась хоть какая-либо возможность.
- Летом, в июле, семья Маяковских уехала в Москву. Они жили на отцовскую пенсию, снимали квартиры и сдавали в них комнаты, зарабатывали кустарными поделками.

https://smp2014tm.ugdome.lt/MO/Mazumos/index.html?path=RU_0910_01

Lenkų k. tekstas su garso įrašu, tekstas papildytas iliustracijomis

- Jan Andrzej Morsztyn (1621-1693) - najsłynniejszy poeta polski epoki baroku. Twórca poezji dworskiej. Pochodził z niemieckiej zamożnej rodziny ziemiańskiej. Ojciec Jana Andrzeja Morsztyna był dworzaninem Stanisława Lubomirskiego oraz działaczem kalwińskim. Poeta nie poszedł w ślady ojca i wybrał katolicyzm.
- Jan Andrzej Morsztyn zdobył wykształcenie zagraniczne na uniwersytecie w Lejdzie (Holandia). Po powrocie pracował jako dworzanin Lubomirskich. Wiele podróżował. Zwiedził Włochy, Maltę oraz Francję. Angażował się w działalność polityczną oraz dyplomatyczną. Został dworzaninem króla Jana Kazimierza. Z czasem stał się również powiernikiem politycznym królowej Marii Ludwiki. Ożenił się z dwórką królowej - Katarzyną Gordon. Morsztyn zrobił błyskotliwą karierę: brał udział w misjach poselskich, był sekretarzem królewskim oraz podskarbidem wielkim koronnym
- https://smp2014tm.ugdome.lt/MO/Mazumos/index.html?path=PL_0910_01

Teksto pritaikymo pavyzdys. Nepritaikytas tekstas

Antoine de Saint-Exupéry

MAŁY KSIĄŻĘ

Było to ósmego dnia pobytu na pustyni, licząc od zepsucia się motoru.

Wysłuchałem opowiadania o Kupcu, pijąc ostatnie krople wody.

– Twoje wspomnienia są bardzo ładne – powiedziałem Małemu Księżciu

– lecz nie naprawiłem jeszcze samolotu, nie mam nic do picia... I ja

także byłbym bardzo szczęśliwy, gdybym mógł powoli udać się w

kierunku studni.

– Mój przyjaciel lis powiedział...

– Mój maleńki, nie chodzi już o lisa...

– Dlaczego?

– Ponieważ umrzemy z pragnienia...

Nie rozumiał mej myśli i powiedział:

– Nawet w obliczu śmierci przyjemna jest świadomość posiadania

przyjaciela. Bardzo się cieszę, że miałem przyjaciela lisa.

„Nie docenia niebezpieczeństwa – pomyślałem. – Nigdy nie odczuwa

głodu ani pragnienia. Wystarczy mu trochę słońca”.

Popatrzył na mnie i odpowiedział na moją myśl.

– Mnie także chce się pić... Poszukajmy studni...

Zrobiłem gest zniechęcenia: szukanie studni na olbrzymiej pustyni jest

absurdem¹. Mimo to udaliśmy się w drogę.

Gdyśmy tak szli godzinami, milcząc, noc zapadła i gwiazdy zabłyśły.

Widziałem je jakby we śnie – miałem gorączkę z pragnienia. Słowa

Małego Księcia tańczyły mi w pamięci.

– Więc ty także odczuwasz pragnienie? – spytałem go.

Nie odpowiedział mi na pytanie. Po prostu rzekł:

– Woda może także przynieść korzyść sercu...

Nie zrozumiałem odpowiedzi, lecz mimo to zamilkłem. Wiedziałem

dobrze, że nie należy zadawać mu pytań. Był zmęczony. Usiadł.

Usiadłem obok niego. Po chwili milczenia powiedział jeszcze:

– Gwiazdy są piękne, ponieważ na jednej z nich istnieje kwiat, którego nie widać...

Odpowiedziałem: – Oczywiście – i w milczeniu patrzyłem na wydmy piasku w poświacie księżyca.

– Pustynia jest piękna – dorzucił.

To prawda. Zawsze kochałem pustynię. Można usiąść na wydmie. Nic nie widać. Nic nie słyhać. Ale mimo to coś promieniuje³ w ciszy...

– Pustynię upiększa to – powiedział Mały Książę – że gdzieś w sobie kryje studnię...

Nagle ze zdziwieniem zrozumiałem to tajemnicze promieniowanie piasku. Gdy byłem małym chłopcem, mieszkałem w starym domu, do którego przywiązana była legenda o ukrytym skarbie. Oczywiście nikt skarbu nie znalazł, a może nawet nie szukał. Lecz on rzucał czar na dom. Mój dom ukrywał w sobie tajemnicę...

– Tak – powiedziałem Małemu Księżciu – to, co upiększa dom czy gwiazdy, czy pustynie jest niewidzialne.

– Jestem zadowolony – powiedział – że zgadzasz się z moim lisem.

Ponieważ Mały Książę był senny, wziąłem go na rękę i poszedłem dalej. Byłem wzruszony.

Wydawało mi się, że niosę kruchy⁵ skarb. Wydawało mi się nawet, że

na Ziemi nie istnieje nic bardziej nietrwałego. W świetle księżyca

patrzyłem na blade czoło, na zamknięte oczy, na pukle⁶ włosów

poruszane wiatrem i mówiłem sobie, że to, co widzę, jest tylko

zewnętrzną powłoką. Najważniejsze jest niewidoczne.

Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*, tłum. Jan Szwykowski, Warszawa 2011.

Pritaikytas tekstas

Antoine de Saint-Exupéry

MAŁY KSIĄŻĘ

Było to ósmego dnia pobytu na pustyni, licząc od zepsucia się motoru.

Wysłuchałem opowiadania o Kupcu, pijąc ostatnie krople wody.

– Twoje wspomnienia są bardzo ładne – powiedziałem Małemu Księżciu – lecz nie naprawiłem jeszcze samolotu, nie mam nic do picia...

I ja także byłbym bardzo szczęśliwy, gdybym mógł powoli udać się w kierunku studni.

– Mój przyjaciel lis powiedział...

– Mój maleńki, nie chodzi już o lisa...

– Dlaczego?

– Ponieważ umrzemy z pragnienia...

Nie rozumiał mej myśli i powiedział:

– Nawet w obliczu śmierci przyjemna jest świadomość posiadania przyjaciela. Bardzo się cieszę, że miałem przyjaciela lisa.

„Nie docenia niebezpieczeństwa – pomyślałem. – Nigdy nie odczuwa głodu ani pragnienia. Wystarcza mu trochę słońca”.

Popatrzył na mnie i odpowiedział na moją myśl.

– Mnie także chce się pić... Poszukajmy studni...

Zrobiłem gest zniechęcenia: szukanie studni na olbrzymiej pustyni jest absurdem. Mimo to udaliśmy się w drogę.

Gdyśmy tak szli godzinami, milcząc, noc zapadła i gwiazdy zabłyśły.

Widziałem je jakby we śnie – miałem gorączkę z pragnienia. Słowa Małego Księcia tańczyły mi w pamięci.

– Więc ty także odczuwasz pragnienie? – spytałem go.

Nie odpowiedział mi na pytanie. Po prostu rzekł: – Woda może także przynieść korzyść sercu...

Nie zrozumiałem odpowiedzi, lecz mimo to zamilkłem. Wiedziałem dobrze, że nie należy zadawać mu pytań. Był zmęczony. Usiadł.

Usiadłem obok niego. Po chwili milczenia powiedział jeszcze:

– Gwiazdy są piękne, ponieważ na jednej z nich istnieje kwiat, którego nie widać...

Odpowiedziałem: – Oczywiście – i w milczeniu patrzyłem na wydmy piasku w poświacie księżycy.

– Pustynia jest piękna – dorzucił.

To prawda. Zawsze kochałem pustynię. Można usiąść na wydmie. Nic nie widać. Nic nie słychać. Ale mimo to coś promieniuje w ciszy...

– Pustynię upiększa to – powiedział Mały Książę – że gdzieś w sobie kryje studnię...

Nagle ze zdziwieniem zrozumiałem to tajemnicze promieniowanie piasku. Gdy byłem małym chłopcem, mieszkałem w starym domu, do którego przywiązana była legenda o ukrytym skarbie. Oczywiście nikt skarbu nie znalazł, a może nawet nie szukał. Lecz on rzucał czar na dom.

Mój dom ukrywał w sobie tajemnicę...

– Tak – powiedziałem Małemu Księżciu – to, co upiększa dom czy gwiazdy, czy pustynie, jest niewidzialne.

Užduočių pritaikymo pavyzdžiai. Nepritaikytos

- **Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.**
- W trakcie rozmowy z Małym Księciem pilot wspomina swoje podróże. **P F**
- Pilot i Mały Książę w trakcie pobytu na pustyni rozmawiali także o tym, że gwiazdy są niezwykle. **P F**
- **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Pilot wylądował na pustyni, ponieważ

- **A.** jego samolot miał awarię.
- **B.** chciał uzupełnić zapasy wody.
- **C.** lubił spędzać czas na wydmach.
- **D.** spodziewał się spotkać Małego Księcia.
- **Wymień dwóch dorosłych mieszkańców planet, których spotkał Mały Książę, zanim odwiedził Ziemię. Odwołaj się do całego utworu.**
- **Napisz, dlaczego Mały Książę uznał, że *Dorośli są bardzo dziwni*. W uzasadnieniu podaj dwa argumenty, odwołując się do całego utworu.**

Pritaikytos

- Odwołując się do przytoczonego fragmentu, napisz, dlaczego pilot wylądował na pustyni.
- Oceń, czy zdania są prawdziwe. Otocz kółkiem TAK albo NIE.

1. Pilot i Mały Książę postanowili poszukać studni, ponieważ skończyła im się woda.

TAK NIE

2. Na zadane Małemu Księżciu pytanie *Więc ty także odczuwasz pragnienie?* pilot uzyskał odpowiedź, której oczekiwał.

TAK NIE

- Dokończ zdanie. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź. Do propozycji Małego Księcia wyrażonej w słowach *Poszukajmy studni* pilot odniósł się
- A. z radością.
- B. z niechęcią.
- C. z niepokojem.
- D. z życzliwością.

Rusų kalba

(Teksto kūrimo užduočių vertinimas) pvz.

Летом 1825 года по дороге в Ригу Анна Петровна Керн посетила Тригорское. Второе «чудное мгновение» Пушкиным и Керн было пережито именно здесь.

Ледон 1825 тога бо городе ф Риду Анна Педрофна Керм посетила Трикорсгое. Фторое «чутное мгнофенье» Пушкиным и Керн дыло тережидо именно згесь.

Baltarusių k.

(Teksto kūrimo užduočių vertinimas) pvz.

Для драмы характерны динамизм, павышаная канцэнтрацыя дзеяння, якое ад завязкі і да кульмінацыі няўхільна нарастае і ўскладняецца, набывае ўсё большую змястоўнасць, захопліваючы ў сваю арбіту новыя персанажы.

Для Браны характэрны бынамизм, пафышамая ганцэнкрацыя бзеяння, якое аб завязкі і ба тультмінацыі няўхільма марасдае і ўсглабняецца, надывае ўсё дольшую змястоўнасць, захопліфаючы ў сфаю ардіту нофыя терсанажы.

Lenkų k.

(Teksto kūrimo užduočių vertinimas) pvz.

Być odpowiedzialnym to znaczy być dobrym, to znaczy troszczyć się o kogoś lub o coś, poświęcić mu swój czas i uwagę. Być odpowiedzialnym to także znaczy umieć zrezygnować np. z własnej wygody. Bohaterem, którego można nazwać odpowiedzialnym, jest Mały Książę.

Pyć odpowiedzialnym to znaczy być dobrym, to znaczy troszczyć się o kogoś lub o coś, poświęcić mu swój czas i uwagę. Pyć odpowiedzialnym to także znaczy umieć zrezygnować np. z własnej wygody. Bohaterem, którego można nazwać odpowiedzialnym, jest Mały Książę.

Galimos klaidos:

- Lenkų k. diktuojamame, savarankiškame tekste gali pasitaikyti daug įvairaus pobūdžio klaidų: akustinių, optinių, gramatinių ir dėmesio: t-d, b-d, d-g, k-g, l-ł, rz-sz, rz-z, ę-en-e, ą-on-o-a-e, rz-ż, ch-c, ć-c, ś-s, ź-z, ń-n, dź-dz, u-ó, o-a, e-i, e-y, u-ó, a-e, o-u, u-y, i-j, švilpiamųjų (s-c) ir šnypščiamųjų (ś, ć, ź, ż, dz, dź, dż) garsų keitimas. Rašant žodžius gali mokinys praleisti raides, skiemenis, prirašyti nereikalingų garsų ir skiemenų, trumpinti žodžius. Gali netaisyklingai jungti sangražinio veiksmažodžio dalį „się“. Praleisti minkštumo ženklą [i]. Nurašomame tekste gali pasitaikyti dėmesio klaidų. Savarankiškame tekste gali būti žodžių kaitymo, valdymo, derinimo, darybos, sakinių formulavimo klaidų.

Šaltiniai

- <https://smp2014tm.ugdome.lt/>
- <https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-i-wychowanie/uczen-ze-specjalnymi-potrzebami-edukacyjnymi/>
- <https://cke.gov.pl/egzamin-osmoklasisty/arkusze/2020-2/>
- <https://www.eisystem.pl/materialy-dla-nauczycieli-karty-pracy/>
- <https://webowadbp-walbrzych.wixsite.com/dysleksja/cwiczenia-usprawniajace>
- http://polonista.lt/?page_id=296
- <https://duomenys.ugdome.lt/?/mm/kalbos/med=106>